

Blaðið um páskini og frameftir

Oddagrein

NÚ stendur aftur ein høgð fyrir durum - hesaferð tann kanska mest týðandi í kristna heiminum, nevniliga páskahátíðin.

VÆL vitandi, at vit øll hava tørv á at steðga á eina løtu til hvíld og til umhugsan - so halda vit tað kortini vera rætt á hesum stað at minna á, at Sosialurin kemur út aftur sum fyrsta og einasta blað mikudagin eftir páskir. Blaðið í dag er eisini tað einasta og seinasta færoyska blaðið, sum kemur út kring landið fyrir páskir.

VIÐ slíkum útgávum vilja vit bert enn einferð vísa lesarum okkara, at teir hava rætt til at fá eina dagliga ávís og ikki sum tað er galdandi fyrir flestu blað í dag - eina ávís nakrar fáar dagar um vikuna. Júst hetta at kunna geva út eitt blað dag um dag hevur ómetaliga nógv at siga fyrir bæði tey, sum skriva og tey, sum lesa. Her hugsa vit ikki minst um tíðindini. Men tað hevur ikki minst at siga fyrir tey, sum dag og dagliga skipa fyrir tiltøkum av øllum handslag, tað veri seg konsertum, sjónleiki, møtum og gudstænastum, tjakfundum og framsýningum, bingo osfr.

ØKTA virksemd í bæði útvarpi og sjónvarpi setir sjálvandi eisini stór og nýggj krøv til skrivandi fjølmiðlarnar, og tað eru hesi krøv, sum vit sum einasta færoyska blað, ið kemur út fimm ferðir um vikuna alt árið runt, royna at liva upp til. Tað er ikki lætt, tí hetta krevur nógv av verandi starvsfólki. Men vit hava so hvørt økt um talið á skrivandi fólki. Hetta saman við eini nútímans útbýgging av teldutækni skal gera okkum før fyrir at gera eitt enn betri, fjølbroyttari og snotuligari blað. Vit fara í hesum ári at gera ymsar broytingar til tess at kunna geva okkara vaksandi lesara og lýsara skara eina betri tænastu.

Í HESUM sambandi er m.a. vert at nevna, at vit um stutta tíð av álvara fara undir at fylgja við fótbóltinum. Vit fara so eisini at skipa fyrir einum stórum og forvitnisligum bingospæli í næstum. Annars fara vit eftir førirum til at dekkja tey ymsu málseekini og geografisku økini í samfelagnum. Ikki minst úti um landið liggur nógv í órækt á fjølmiðlaskinum. Har kenna vit eina skildu, sum vit vónandi kunnu liva betri upp til í framtíðini.

TAD er eingin lætt uppgáva at geva út blað, tí vit hava ein avmarkaðan heimamarknað, sum jú bæði skal bera rakstur og ilgur. Men tað ber til, um vilji og hegni ganga hond í hond. Mál okkara er at økja um bæði leysasølu, haldarar og lýsingarmongd. Hyggja vit at gongdini frá seinasta ári tykist tað ikki at vera nøkur ómøgulig uppgáva. At tað so ljóðar, at ætlanir eru um onnur blað, taka vit bert sum eina avbjóðing og æminning til okkum sjálvi um alla tíðina at betra um verandi vøru.

Sosialurin

Viðmerking

Dumme færingar eller dansk kolonipolitik

„Det rådgivende udvalg vedrørende Færøerne er nedsat af statsministeriet og har til opgave at følge den økonomiske udvikling på Færøerne og at give indberetning herom til statsministeren, når der skønnes anledning hertil.

Udvalget skal endvidere afgive udtalelser til statens myndigheder i sager vedrørende statsstøtte til investeringsvirksomhed på Færøerne.

DET BLEV NEDSAT FOR GODT 30 ÅR SIDEN

Lejligheds har det været på hyggerejser til Færøerne, hvor man kunne nyde smuk natur, spirituel gastfrihed i samvær med politikere og det lokale cocktailcirkus.

Udvalget orienterede skriftligt statsministeren om færøsk økonomi. Mere skete der ikke.

For 4 år siden begyndte alvorlige overskridelser af kommissoriet ved formandens direkte henstillinger og påbud til landstyre, politikere og gennem udtalelser til mediernes.

Udvalgets indtrængen på hjemmestyrets kompetenceområde ændrede det til et udpræget politisk organ.

Usminket tydelig har udviklingen været efter at direktøren for forskningssekretariatet Danica blev indhentet til formandsposten.

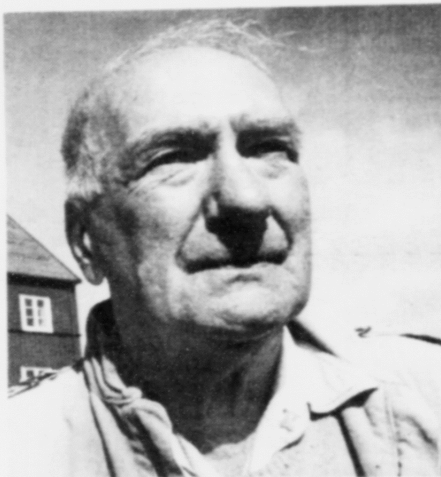
DEN DANSKE BAN EJER DANICA

Sammenfaldet af bankens og statsministeriets interesser er blevet endnu mere påfaldende nu da undersøgelsen af bankens intime relationer til datterselskabet i Tórshavn endelig er kommet i gang skønt bag lukkede døre.

Bankens indflydelse er stadig så betydningsfuld, at den har fået en af sine egne indsat på formandsposten for udvalget, der rådgiver statsministeren i færøske anliggender.

En embedsmand fra det nedlagte Min. f. Grønland blev kommitteret for færøske sager i statsministeriet. Hele hans embedsforløb havde været i det forhenværende ministerium og dets institutioner, ikke på Færøerne eller i tilknytning dertil.

Ravagen i „Udviklingsbanken for Østeuropa“ i London foranlediget af marmorgulve og andet misbrug medførte tilbagevækning af den danske re-

præsentant i bankens direktion.

Han blev også anbragt i statsministeriet som sagkyndig i nordatlantiske forhold d.v.s. Færøerne.

Disse eksperter var statsministerens nærmeste rådgivere bl. a. med katastrofeplanen for Færøerne 1992 og 93.

De katastrofale resultater medførte rådgivernes deportering, den ene til Grønland, den anden til Hypothekbanken.

Statsministerens nye nære rådgiver har sin færøske relevante indsigt og viden fra 4 års ophold hos OECD i Paris og fra lejlighedsvis læsen danske artikler i danske femtekolonne-avisen Dimmalætting, hvis navn besynderligt nok betyder daggyr.

Således regner han med at erhverve fornøden indsigt og viden.

Fælles for alle udvalgsmedlemmer og andre rådgivere er, at de uden undtagelse har været og er danskere.

Samtlige amtmænd fra 1821 til 1949 med en enkelt kortvarig undtagelse, samtlige dommere med den nuværende sambandsundtagelse, samtlige politimestre og samtlige rigsombudsmand har været og er danskere.

Ved sin tiltræden i fjor erklærede rigsombudsmanden sig for værende uden mindste kendskab til Færøerne.

I snart 50 år har færingar været medlemmer af Rigsdag og Folketing uden nogensinde at opnå betydningsfulde politiske poster. Den intelligente, viden-

de, bredt erfarne folketingsmand pastor Johan Nielsen svarede adspurg, at også han havde undret sig over, at han aldrig fik tilbudt en ministerpost trods hans ofte afgørende betydning ved regeringsdannelser.

Hans folketingsfæller kendte hans format og folketække, hans egnet som kirke-, fiskeri- og undervisningsminister.

Men nej -

FÆRØSKE INTERESSER FOR MULIGE OLIEFUND ER STOR

Et olierådgivningsudvalg, der skal følge med i, hvad der sker på området, er blevet oprettet.

En dansk embedsmand er formand.

Den nuværende sambandslagmand anmodede statsministeriet om at headhunte den bedst egnede ekspert til forenkling, billiggørelse, strømledelse og effektivisering af færøsk centraladministration. Han fik departementschefens ven fra hans udenrigsministerielle tid som hverken i udenrigsministeriet eller senere i forskningsministeriet havde kunnet findes anvendelse for.

Denne dansker i 37. lønklasse til ca. 400.000 årligt steg ved ankomsten til Tórshavn straks til 940.000 pr. år.

Væksten antages at være betaling for medbragt ekspertise.

Resultatet af hans et års ophold i Tórshavn fremlagdes forleden sammen med hans oplysning om, at

hans opgave ikke var at billiggøre administrationen. Færingerne synes planen er imponerende ja frygtindgydende.

Betæneligheder begynder at vokse efter, at der begyndt at tælle direktørposter, afdelinger og trin.

Kan det færøske skib rumme og bære den større og vægtigere besætning? Har besætningen viden og erfaringer til mere end at kunne tyde kort? Kan den i det hele taget sejle skibet?

I en menneskealder har det færøske samfund brugt milliarder på unges uddannelse på mange områder og alle niveauer.

Hvordan kan det være, at de ikke selv klarer den relativt set enkle opgave?

Hvordan kan det være at ingen af disse vel uddannede har kunnet anvendes til de offentlige stillinger, som har været omalt her?

Danske, norske, britiske og amerikanske rederier gør i udstrakt grad brug af færøske dæks- og maskinofficerer i deres handelsflåder.

A.P. Möller erklærede allerede før sidste verdenskrig, at han kunne tænke sig at bemane mindst en trediedel af sin flåde udelukkende med færingar.

Hans arvtager kan bekræfte, at de sætter endnu mere pris på disse folks dygtighed, intelligens, uddannelse og pålidelighed.

Private danske erhverv værdsætter dem.

Men ikke den danske centraladministration.

Men ikke statsministeriet.

Hvorfor ikke?

På grund af gamle imperialistiske traditioner i toppen af centraladministrationen? af statsministeriet?

Karl Nolsøe
Cand. Polit.
Journalist